

(i) Printed Pages : 7

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	4	3	2
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	5
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 5th Semester
(2122)

GEOGRAPHY (In all Mediums)

Paper-IX : World Regional Geography-I

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 60

Note :— (1) Attempt **FIVE** questions in all.

(2) Question Number **I** is compulsory.

(3) Attempt **FOUR** other questions, selecting **ONE** from each of the remaining **FOUR** units.

(4) Special Credit will be given to suitable use of maps and diagrams in all questions.

(5) Use of unmarked stencils and colours is allowed.

1. Attempt any **ten** of the following very briefly in about **30** words each :

(i) Five Great Lakes of Anglo America

(ii) Canadian Prairies

(iii) Colorado Plateau

(iv) Canadian Pacific Railways

(v) Major Three Rivers of Anglo America

- (vi) St. Lawrence River
- (vii) Land Locked Countries of Latin America
- (viii) Panama Canal
- (ix) Two Mountain ranges of Europe
- (x) Baku Oilfields
- (xi) Longest River of Europe
- (xii) Artesian Basin
- (xiii) Mountain Elbrus
- (xiv) Great Barrier Reef
- (xv) The Murray and Darling Rivers. 2×10=20

UNIT—I

- 2. Explain the major features of Agriculture of Anglo America and give an account of the cotton, corn and wheat belts of Anglo America with the help of maps. 10
- 3. Discuss the Demographic features and cultural patterns of Anglo America with the help of suitable maps. 10

UNIT—II

- 4. Why Latin America is named as such ? Discuss the relief of Latin America with the help of suitable maps. 10
- 5. Give an account of the mineral and power resources of Latin America with the help of maps. 10

UNIT—III

- 6. Describe the Physiography and drainage of Europe with the help of suitable maps. 10

7. Write short notes on any **two** of the following :

(i) Major Crops of Europe

(ii) Density of population in Europe

(iii) Major Industries of Europe.

5+5=10

UNIT—IV

8. Discuss the Mineral and Power resources of Oceania with the help of maps. 10

9. Write short notes on any **two** of the following :

(i) Population Density of Russia and CIS

(ii) Iron ore producing areas of Russia and CIS

(iii) Natural Vegetation of Russia and CIS.

5+5=10

(हिन्दी माध्यम)

नोट :— (1) सभी में से पांच प्रश्न करें।

(2) प्रश्न संख्या 1 अनिवार्य है।

(3) शेष चार यूनिटों में से प्रत्येक में से एक प्रश्न का चयन करते हुए, चार अन्य प्रश्नों के उत्तर दीजिए।

(4) सभी प्रश्नों में मानचित्रों एवं रेखाचित्रों के उपयुक्त प्रयोग को विशेष अंक दिये जायेंगे।

(5) अचिह्नित स्टेंसिल और रंगों के उपयोग की अनुमति है।

1. निम्नलिखित में से किन्हीं दस प्रश्नों के उत्तर लगभग 30 शब्दों में दीजिए :

(i) एंग्लो अमेरिका की पांच महान झीलें

(ii) कैनेडियन प्रेयरीज़

(iii) कोलोराडो पठार

- (iv) कैनेडियन पैसिफिक रेलवे
- (v) एंग्लो अमेरिका की प्रमुख तीन नदियाँ
- (vi) सेंट लॉरेंस नदी
- (vii) लैटिन अमेरिका के लैंड लॉकड देश।
- (viii) पनामा नहर।
- (ix) यूरोप की दो पर्वत श्रृंखलाएँ
- (x) बाकू ऑयलफील्ड्स
- (xi) यूरोप की सबसे लंबी नदी
- (xii) आर्टेसियन बेसिन
- (xiii) माउंटेन एल्ब्रस
- (xiv) ग्रेट बैरियर रीफ
- (xv) मूरे और डार्लिंग नदियाँ।

2×10=20

यूनिट-I

2. एंग्लो अमेरिका की कृषि की प्रमुख विशेषताओं की व्याख्या कीजिए तथा मानचित्रों की सहायता से अमेरिका की कपास, मक्का तथा गेहूँ की पेटियों का विवरण दीजिए। 10
3. उपयुक्त नक्शों की सहायता से एंग्लो अमेरिका की जनसांख्यिकीय विशेषताओं और सांस्कृतिक प्रतिमानों पर चर्चा करें। 10

यूनिट-II

4. लैटिन अमेरिका का नाम ऐसा क्यों रखा गया है ? उपयुक्त मानचित्रों की सहायता से लैटिन अमेरिका के भू-आकृतियों की चर्चा कीजिए। 10
5. मानचित्रों की सहायता से लैटिन अमेरिका के खनिज और ऊर्जा संसाधनों का विवरण दीजिए। 10

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਉਪਯੁਕਤ ਮਾਨਚਿਤ੍ਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਯਤਾ ਤੋਂ ਯੂਰੋਪ ਦੀ ਭੌਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤਿ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਵਾਹ
ਕਾ ਵਰਨਨ ਕੀਜ਼ਿਏ। 10
7. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਮੇਂ ਤੋਂ ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਦੋ ਪਰ ਸੰਖਿਪਤ ਨੋਟ ਲਿਖਿਏ : 10
- (i) ਯੂਰੋਪ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁਖ ਫਸਲੇਂ
(ii) ਯੂਰੋਪ ਮੇਂ ਜਨਸੰਖਯਾ ਕਾ ਘਨਤਵ
(iii) ਯੂਰੋਪ ਕੇ ਪ੍ਰਮੁਖ ਉਦਯੋਗ। 5+5=10

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਮਾਨਚਿਤ੍ਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਯਤਾ ਤੋਂ ਓਸ਼ਿਨਿਯਾ ਕੇ ਖਨਿਜ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਸੰਸਾਧਨਾਂ
ਕੀ ਚਰਚਾ ਕੀਜ਼ਿਏ। 10
9. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਮੇਂ ਤੋਂ ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਦੋ ਪਰ ਸੰਖਿਪਤ ਨੋਟ ਲਿਖਿਏ :
(i) ਰੂਸ ਅਤੇ CIS ਕਾ ਜਨਸੰਖਯਾ ਘਨਤਵ
(ii) ਰੂਸ ਅਤੇ CIS ਕੇ ਲੋਹ ਅਯਸਕ ਉਤਪਾਦਕ ਕੇਤ੍ਰ
(iii) ਰੂਸ ਅਤੇ CIS ਦੀ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਿਕ ਵਨਸਪਤਿ। 5+5=10

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

- ਨੋਟ :— (1) ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
(2) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।
(3) ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ
ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਚਾਰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ।
(4) ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਢੁੱਕਵੀਂ ਵਰਤੋਂ
ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
(5) ਨਿਸ਼ਾਨ ਰਹਿਤ ਸਟੈਂਸਿਲਾਂ ਅਤੇ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਅਨੁਮਤੀ
ਹੈ।
1. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ
ਬਹੁਤ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਰੋ :
(i) ਐਂਗਲੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਮਹਾਨ ਝੀਲਾਂ
(ii) ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੈਰੀਜ਼

- (iii) ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਪਠਾਰ
- (iv) ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੈਸੀਫਿਕ ਰੇਲਵੇਜ਼
- (v) ਐਂਗਲੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤਿੰਨ ਨਦੀਆਂ
- (vi) ਸੇਂਟ ਲਾਰੈਂਸ ਨਦੀ
- (vii) ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਲੈਂਡ ਲਾਕਡ ਦੇਸ਼
- (viii) ਪਨਾਮਾ ਨਹਿਰ
- (ix) ਯੂਰਪ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪਹਾੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ
- (x) ਬਾਕੂ ਤੇਲ ਖੇਤਰ
- (xi) ਯੂਰਪ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਬੀ ਨਦੀ
- (xii) ਆਰਟੇਸੀਅਨ ਬੇਸਿਨ
- (xiii) ਪਹਾੜ ਐਲਬਰਸ
- (xiv) ਗ੍ਰੇਟ ਬੈਰੀਅਰ ਰੀਫ
- (xv) ਮੁਰੇ ਅਤੇ ਡਾਰਲਿੰਗ ਨਦੀਆਂ।

2×10=20

ਯੂਨਿਟ—I

2. ਐਂਗਲੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਖੇਤੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ ਅਤੇ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਐਂਗਲੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕਪਾਹ, ਮੱਕੀ ਅਤੇ ਕਣਕ ਦੀਆਂ ਪੇਂਟੀਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ। 10
3. ਢੁੱਕਵੇਂ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਐਂਗਲੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਜਨਸੰਖਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪੈਟਰਨਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10

ਯੂਨਿਟ—II

4. ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਨਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ? ਢੁੱਕਵੇਂ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਰਾਹਤ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10
5. ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਖਣਿਜ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ। 10

ਯੂਨਿਟ—III

6. ਢੁੱਕਵੇਂ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਯੂਰਪ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਡਰੇਨੇਜ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 10
7. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
- (i) ਯੂਰਪ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ
 - (ii) ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਘਣਤਾ
 - (iii) ਯੂਰਪ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦਯੋਗ। 5+5=10

ਯੂਨਿਟ—IV

8. ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਓਸ਼ੇਨੀਆ ਦੇ ਖਣਿਜ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10
9. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
- (i) ਰੂਸ ਅਤੇ CIS ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਘਣਤਾ
 - (ii) ਰੂਸ ਅਤੇ CIS ਦੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ
 - (iii) ਰੂਸ ਅਤੇ CIS ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਬਨਸਪਤੀ। 5+5=10